

Türkçe Sesletim- Sesbilgisi Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türkçe Sesletim- Sesbilgisi Testi*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31960>

Özet

Türkçe Sesletim-Sesbilgisi Testi (SST), Türkçe konu?an bireylerin, özellikle çocuklar?n, sesletim (artikülasyon) ve sesbilgisel (fonolojik) geli?im düzeylerini standardize edilmi? bir biçimde de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmis? kapsamlı bir ölçektir. Seyhun Topba? tarafından 2006 y?l?nda yay?mlanan çalı?ma ile geçerlik, güvenilirlik ve standardizasyon süreçleri tamamlanmı?tır. SST, konu?ma sesi bozukluklar?n?n tan?lanmas?nda ve dil ve konu?ma terapisi müdahale programlar?n?n planlanmas?nda klinisyenler için bilimsel ve sa?lam bir temel sunmaktadır. Test, Sesletim Tarama Boyutu (SET), İ?itsel Ay?rt Etme Boyutu (IAT) ve Sesbilgisel Analiz Boyutu (SAT) olmak üzere üç temel alt boyuttan olumaktadır.

Anahtar Kelimeler

Türkçe Sesletim-Sesbilgisi Testi, SST, **Sesbilim**, **Sesletim**, Dil ve Konu?ma Terapisi, **Standardizasyon**, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Seyhun Topba?

Amaç

Türkçe Sesletim-Sesbilgisi Testi'nin (SST) temel amac?, Türkçe konu?an bireylerin sesletim ve sesbilgisi becerilerindeki yeterlilikleri objektif ve detaylı bir ?ekilde ölçmektir. Geleneksel dil ve konu?ma de?erlendirme yöntemlerine ek olarak, bu test klinik uygulamalarda konu?ma sesi bozukluklar?n?n tipini ve ?iddetini belirlemeye yardımcı olur. Bu sayede, terapistler bireyselle?tirilmis? ve kan?ta dayalı müdahale stratejileri geli?tirebilirler.

Test, sadece seslerin üretimini de?il, aynı zamanda seslerin dilin kurallarına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını (fonolojik süreçler) ve i?itsel olarak do?ru ay?rt edilip edilmediğini de inceleyerek kapsamlı bir profil sunmayı amaçlar.

Yapı

SST'nin ölçtü?ü temel yapı, dilin iki ana bile?eni olan sesletim (konu?ma seslerinin motor üretimi) ve sesbilgisi (bir dildeki ses sisteminin kurallar? ve düzenlenmesi) becerileridir. Bu yapılar, test içerisinde üç farklı ve yüksek düzeyde ili?kili alt boyut aracılığıyla de?erlendirilir:

Sesletim Tarama Boyutu (SET): Bireyin tek ses birimleri ve ünsüz öbekleri dahil olmak üzere, Türkçe sesleri do?ru ve anla?ılı bir ?ekilde üretebilme yeteneğini tarar.

??itsel Ay?rt Etme Boyutu (IAT): Bireyin konu?ma sesleri aras?ndaki ince farkl?l?klar? i?itsel olarak alg?lama ve ay?rt etme yetene?ini ölçer. Bu, fonolojik bilginin temelini olu?turur.

Sesbilgisel Analiz Boyutu (SAT): Bireyin sesleri dilin genel kurallar?na uygun olarak kullan?p kullanmad???n?, özellikle de fonolojik süreç hatalar?n? (basitle?tirmeleri) analiz eder.

Geçerlik

Türkçe Sesletim-Sesbilgisi Testi'nin yap? geçerli?i, testin alt boyutlar? aras?ndaki yüksek korelasyonlar ile güçlü bir ?ekilde desteklenmi?tir. Bu korelasyonlar, alt testlerin farkl? beceri alanlar?n? ölçmesine ra?men, ayn? temel konu?ma ve dil yap?s?n?n bile?enleri oldu?unu göstermektedir. Standardizasyon çal??mas?nda (n = 665), alt testlerin birbirleri ile olan korelasyonlar? yüksek derecede anlaml? bulunmu?tur ($p < .001$):

Sesletim Tarama Boyutu (SET) ve Sesbilgisel Analiz Boyutu (SAT) aras?ndaki korelasyon: $r = .92$

SET ve ??itsel Ay?rt Etme Boyutu (IAT) aras?ndaki korelasyon: $r = .75$

SAT ve IAT aras?ndaki korelasyon: $r = .74$

Bu bulgular, testin alt ölçeklerinin klinik olarak birbiriyle tutarlı ve ilgili oldu?unu, dolay?s?yla testin konu?ma sesi bozukluklar? yap?s?n?n ba?ar?yla temsil etti?ini kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

SST'nin güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsayılar? (Cronbach's Alpha) kullanılarak de?erlendirilmi?tir. Elde edilen de?erler, testin ve tüm alt ölçeklerinin yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir. Yüksek güvenilirlik katsayılar?, testin zaman içinde tutarlı sonuçlar verece?ini ve ölçülen yap?yı istikrarlı bir ?ekilde temsil etti?ini i?aret eder.

Sesletim Tarama Boyutu (SET) için alfa katsay?s?: **0.993** ($p < .001$).

Sesbilgisel Analiz Boyutu (SAT) için alfa katsay?s?: **0.986** ($p < 0.001$).

??itsel Ay?rt Etme Boyutu (IAT) için alfa katsay?s?: **0.941** ($p < .001$).

Ayr?ca, üç testin birle?tirilmi? iç tutarlılık **alfa katsay?s? 0.89** ($F_{3,663} = 164.7472$, $p < .001$) olarak hesaplanm??tır. Bu de?erler, SST'nin psikometrik aç?dan sa?lam bir ölçüm aracı oldu?unu do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Türkçe Sesletim-Sesbilgisi Testi, geli?tirme sürecinde belirlenen ve geçerlik çal??malar?yla desteklenen üç temel faktörden olu?maktadır: Sesletim Tarama (SET), ??itsel Ay?rt Etme (IAT) ve Sesbilgisel Analiz (SAT). Bu üç faktör, konu?ma sesi de?erlendirmesinde kritik öneme sahip olan motor üretim, alg?sal i?leme ve bili?sel/dilsel organizasyon boyutlar?n? temsil etmektedir. Her ne

kadar bu alt boyutlar arasında yüksek korelasyonlar mevcut olsa da, her birinin kendine özgü bir klinik bilgi sağlama, üç faktörlü yapının geçerliliğini desteklemektedir. Bu yapı, klinisyenlerin bir bozukluğun kökenini (motor mu, algısal mı, yoksa fonolojik sistemle mi ilgili olduğunu) daha iyi anlamasına olanak tanır.

Enstrüman

Test Türü: Geliştirme (Geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılarak standardize edilmiştir)

Format: Bireysel olarak uygulanan, resim adlandırma, işitsel ayırt etme ve tematik kompozisyon görevlerini içeren standardize edilmiş bir performans testidir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Türkçe konuşan çocuklar ve ergenler.

Yaş Grubu: Makalede spesifik yaş aralığı belirtilmemekle birlikte, testin yapıya göre dil ve konuşma gelişimi dönemi çocukların hedef almaktadır.

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenirlik analizleri 665 kişilik geniş bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir (n = 665).

Test Metodolojisi: Uygulama, resim materyalleri kullanılarak hedef seslerin kelime başı, ortası ve sonunda nasıl üretildiğinin kaydedilmesini, minimal çiftler aracılığıyla işitsel ayrımcılığın ölçülmesini ve serbest konuşma/kompozisyon analizi ile fonolojik süreçlerin değerlendirilmesini içerir.

Anahtar Kelimeler

Fonolojik Gelişim, Artikülasyon Bozukluğu, Konuşma Terapisi, SET, SAT, IAT, Seyhun Topbaş, **Psikometri, Korelasyon.**

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Belirtilmemiştir

Bağıl E-posta Adresleri: stopbas@anadolu.edu.tr

Yazma Adresi: Anadolu Üniversitesi, Dil ve Konuşma Bozuklukları Eğitimi Alanı (Makale referansına göre)

Şzinler, Ücret ve Test Y?I?

Türkçe Sesletim-Sesbilgisi Testi'nin standardizasyon ve psikometrik özellikleri **2006** y?I?nda yay?mlanm??t?r. Testin ticari kullan?m?, da??t?m? ve güncel ücretlendirme bilgileri hakkında bilgi almak için sorumlu yazar Seyhun Topba? ile do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Topbas, S. (2006). Türkçe Sesletim-Sesbilgisi Testi: Geçerlik-güvenirlik ve standardizasyon çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 21(58), 39-56.

Makalenin orijinal PDF ba?lant?s? a?a??dad?r: turkpsikolojidergisi.com

Testin orijinal PDF doküman? burada indirilebilir: turkce-sesletim-sesbilgisi-testi-toad.pdf

Türkçe Sesletim- Sesbilgisi Testi Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

3 alt boyut

Sesletim Tarama Boyutu (24 ses birim, 7 ünsüz öbe?i)

??itsel Ay?rt Etme Boyutu (21 ünsüz, 48 adet resim sözcük)

Sesbilgisel Analiz Boyutu (13 tematik kompozisyon)